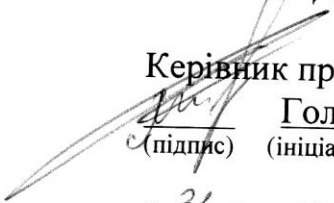

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проектної групи

(підпис) Голубов А. Є.
(ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РЕЧОВІ ПРАВА

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 08 Право
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 081 Право
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Право»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: заочна

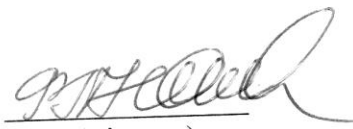
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

Робоча програма Речові права.
(назва дисципліни)
для студентів за спеціальністю 081
Право
освітньою програмою _____
Право _____

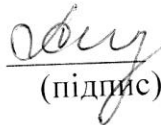
«31» серпня 2020 р. – 12 с.

Розробник: старший викладач, к.ю.н. Федосенко Н.А.

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри права (№702)

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д.ю.н. професор — Г.О. Спіцина
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>08 Право</u> (шифр і найменування) Спеціальність <u>081 Право</u> (код і найменування) Освітня програма <u>Право</u> (найменування) Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Цикл професійної підготовки
Кількість модулів – 7-й семестр – 2.		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів –7-й семестр – 2.		2020/2021
Індивідуальне завдання __ -_____		Семестр
(назва)		7-й
Загальна кількість годин – 150		Лекції*
Кількість годин для заочної форми навчання: аудиторних – 14 години самостійної роботи студента – <i>кількість годин 136</i>		7-й семестр - 8 годин;
		Практичні, семінарські*
		7-й семестр – 6 години
		Лабораторні*
	_____ годин	
	Самостійна робота	
	7-й семестр – 136 годин	
	Вид контролю	
	7-й семестр - іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 14/ 136

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Речові права» призначена для студентів третього курсу кафедри права.

Метою навчальної дисципліни є поглиблене вивчення студентами центрального інституту приватного права - права власності, а також інституту речових прав на чуже майно.

Її змістом є речі як об'єкти цивільних прав, їх класифікація, система речових прав, право власності, способи набуття та припинення права власності, набувальна давність, види права власності, речові права на чуже майно: право володіння, сервітути (речові та особисті), емфітевзис, суперфіцій тощо.

Особлива увага при вивченні курсу приділяється інституту права приватної власності, механізмам захисту права приватної власності, підставам його виникнення та припинення.

Також важливим при вивченні цієї дисципліни є порівняння юридичних конструкцій цивільного права України з юридичними конструкціями сучасного права країн Європи, проблеми та перспективи розвитку вітчизняного речового права, аналіз судової практики щодо захисту права власності та захисту речових прав на чуже майно.

Мета курсу : ознайомити студентів з основними положеннями про речові права; ознайомити з історією виникнення юридичних конструкцій речового права і проблемами їх правового регулювання у сучасності.

Завдання: усвідомлення студентами необхідності вивчення інституту права власності та інституту речових прав на чуже майно; формування у студентів наукового світогляду і правової культури, які сприяють вибору правильної правової поведінки у сучасному світі; ознайомити студентів з правовим регулюванням речових прав у зарубіжних країнах; навчити надавати правильну правову кваліфікацію у спірних ситуаціях щодо захисту речових прав.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- основні теоретичні поняття про речові права;
- систему та зміст джерел, що регулюють речові права;
- підстави виникнення і припинення речових прав;
- захист речових прав. вміти:
- застосовувати отримані теоретичні знання на практиці;
- аналізувати судові рішення щодо захисту речових прав.

3.Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. ПОНЯТТЯ І СИСТЕМА РЕЧОВИХ ПРАВ

Поняття речового права. Його ознаки. Розмежування речових і зобов'язальних прав. Система речових прав у римському праві. Рецепція римських юридичних конструкцій речових прав у праві України. Система законодавства України про речові права. Система речових прав у цивільному праві України. Класифікації речових прав. Право оперативного управління і право господарського відання як речові права.

Тема 2. РЕЧІ ЯК ОБ'ЄКТИ РЕЧОВИХ ПРАВ

Поняття речі. Класифікація речей. Речі рухомі та нерухомі. Державна реєстрація прав на нерухомі речі. Речі подільні та неподільні. Речі, визначені індивідуальними або родовими ознаками. Речі споживні та неспоживні. Головна річ та приналежність речі. Складові частини речі. Складні речі. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Гроші (грошові кошти). Валютні цінності. Цінні папери.

Тема 3. ПРАВО ВЛАСНОСТІ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Поняття права власності. Зміст права власності. Суб'єкти права власності. Здійснення права власності. Непорушність права власності.

Тягар утримання майна. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна. Право приватної власності. Право державної власності. Право комунальної власності. Первинні та похідні підстави набуття права власності. Підстави припинення права власності.

Тема 4. СПІЛЬНА ВЛАСНІСТЬ. ДОВІРЧА ВЛАСНІСТЬ. ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

Визначення спільної власності. Підстави виникнення права спільної власності. Поняття та види права спільної сумісної власності. Характеристика та види сумісної власності. Переважне право купівлі частки в праві спільної часткової власності. Поняття та види права спільної сумісної власності. Право спільної часткової та сумісної власності подружжя. Поділ та виділення майна учасника спільної власності. Припинення права спільної власності. Звернення стягнення на частку в майні, що є спільною частковою або спільною сумісною власністю.

Довірча власність: поняття, проблеми правового регулювання. Досвід зарубіжних країн щодо законодавчого закріплення права довірчої власності. Засоби захисту права власності. Самозахист. Превентивний захист. Віндикаційний позов. Особливості віндикації грошей та цінних паперів. Негаторний позов (підстави, зміст, умови). Визнання права власності. Визнання незаконним правового акта, що порушує право власності. Відшкодування шкоди, завданої власникові.

Модуль 2.

Тема 5. ВОЛОДІННЯ. ЗАХИСТ ДОБРОСОВІСНОГО НАБУВАЧА

Володіння у римському праві. Посесорний захист у Стародавньому Римі. Концепція володіння у Цивільному кодексі України. Право володіння чужим майном. Виникнення і припинення права володіння. Захист володіння. Набувальна давність та її умови. Добросовісність володіння і набувальна давність. Поняття і значення добросовісності набувача від

неуповноваженої особи. Захист добросовісного набувача за цивільним правом України. Поняття добросовісного володіння. Право власника на витребування майна від добросовісного набувача. Розрахунки при витребуванні майна з чужого незаконного володіння.

Тема 6. ПРАВА НА ЧУЖІ РЕЧІ

Походження речових прав на чужі речі у римському праві.

Класифікація прав на чужі речі за цивільним правом України. Речовий та абсолютний характер права на чужі речі. Сервітути особисті та земельні. Підстави встановлення сервітутів. Захист сервітутів. Особисті сервітути та проблеми їх правового регулювання. Емфітевзис. Суперфіцій.

Тема 7. МЕЖІ ТА ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

Поняття меж здійснення права власності. Рівність умов здійснення прав власниками. Можливість обмежень прав власника. Особливості здійснення права власності на національні, культурні та історичні цінності.

Тема 8. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕЧОВИХ ПРАВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Речові права у римському праві: загальний огляд. Правове регулювання речових прав у Німецькому цивільному уложенні (BOB) . Правове регулювання речових прав у Цивільному кодексі Франції. Речові права у австрійському Цивільному кодексі (ABOB). Абстрактна і каузальна модель переходу права власності. Система речових прав в англо-американській системі права: загальний огляд.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
6-й семестр					
Модуль 1					
Тема 1. ПОНЯТТЯ І СИСТЕМА РЕЧОВИХ ПРАВ	4	2	2	-	-
Тема 2. РЕЧІ ЯК ОБ'ЄКТИ РЕЧОВИХ ПРАВ	-	-	-	-	-
Тема 3. ПРАВО ВЛАСНОСТІ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	2	2	-	-	-
Тема 4. СПІЛЬНА ВЛАСНІСТЬ. ДОВІРЧА ВЛАСНІСТЬ. ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	2	-	2	-	-
СУДОВА ПРАКТИКА ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ.	34	-	-	-	34
СУДОВА ПРАКТИКА ЩОДО ЗАХИСТУ РЕЧОВИХ ПРАВ НА ЧУЖЕ МАЙНО	34	-	-	-	34
Модуль 2.					
Тема 5. ВОЛОДІННЯ. ЗАХИСТ ДОБРОСОВІСНОГО НАБУВАЧА	2	2	-	-	-
СУДОВА ПРАКТИКА ЩОДО ЗАХИСТУ РЕЧОВИХ ПРАВ НА ЧУЖЕ МАЙНО	34	--	-	-	34
Тема 6. ПРАВА НА ЧУЖІ РЕЧІ	-	-	-	-	
Тема 7. МЕЖІ ТА ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	2	-	2	-	-
Тема 8. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕЧОВИХ ПРАВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ	2	2	-	-	-
РЕЦЕПЦІЯ РИМСЬКИХ ЮРИДИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ РЕЧОВИХ ПРАВ У ПРАВІ УКРАЇНИ.	34	-	-	-	34
Модульний контроль					
Усього годин	150	8	6	0	136

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття і система речових прав.	2
2.	Право спільної власності. Довірча власність. Захист права власності.	2
3.	Межі та обмеження права власності.	2
	Разом	6

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

	Назва теми	Кількість годин
	Судова практика щодо захисту права власності.	34
	Судова практика щодо захисту речових прав на чуже майно.	34
	Судова практика щодо захисту добросовісного набувача.	34
	Рецепція римських юридичних конструкцій речових прав у праві України.	34
	Разом	136

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

- знайти, розглянути, проаналізувати і прокоментувати окремі судові рішення за темами курсу;

- зробити порівняльний аналіз юридичних конструкцій речових прав в Україні із конструкціями речових прав у зарубіжних країнах, користуючись Цивільним кодексом України, Французьким цивільним кодексом, Німецьким цивільним уложенням, Цивільним кодексом Російської Федерації, Австрійським цивільним кодексом та іншими.

10. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- репродуктивний метод;
- проблемне викладання;
- частково-пошуковий метод;
- дослідницький метод.

11. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі методи оцінювання знань та умінь:

- поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей на практичних заняттях, поточне тестування)
- модульний контроль у формі тестування (після вивчення кожного модуля);
- оцінка за самостійну роботу і виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;
- підсумковий контроль (іспит).

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.2. Якісні критерії оцінювання

У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- основні теоретичні поняття про речові права;
- систему та зміст джерел, що регулюють речові права;
- підстави виникнення і припинення речових прав;
- захист речових прав.
- вміти:
- застосовувати отримані теоретичні знання на практиці;
- аналізувати судові рішення щодо захисту речових прав.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна.

Добре (75-89). Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки.

Відмінно (90-100). "Відмінно" – теоретичний зміст дисципліни (курсу) засвоєний студентом повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

12.4 Дотримання вимог академічної доброчесності студентами під час вивчення навчальної дисципліни

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>)

13. Рекомендована література

1. Конституція України від 26 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141; з наступними змінами і доповненнями.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-41. – Ст. 356; з наступними змінами і доповненнями.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144; з наступними змінами і доповненнями.
5. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року № 1906-IV // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 50. – Ст. 540.
6. Про дію міжнародних договорів на території України: Закон України від 10.12.91 // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 137.
7. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О.В. Дзера (керівник авт. кол.), Д.В. Боброва, А.С. Довгерт та ін.; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової. – К.: Юрінком Інтер, 2002. Кн. 1 – 720 с.
8. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У двох томах / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – Т. 1. Загальна частина. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 520 с.
9. Стефанчук Р.О. Цивільне право України. Посібник / Стефанчук Р.О. / Київ: Прецедент, – 2005, – 448 с.
10. Цивільне право України: В 2-х томах. Том 2: Підручник / За ред. д-ра юрид. наук, проф. Є.О. Харитонова, канд. юрид. наук Н.Ю. Голубевої. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2008. – 832 с.
11. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т.: Т. І. – 2-е вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 1088 с.

12. Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Старцев О.В. Цивільне право України: Підручник. Вид.3. перероб. І доповнене. – К.: Істина, 2011 – 808с.
13. Цивільне право: підручник: у 2т. /В.І. Борисова (кер.авт.кол.) Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.: за ред.. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, Л. Яроцького. – Х.:Право, – 2011. – Т.2. – 656с.
14. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. І доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. – К.: Видавництво Ліра-К, 2018. – 736 с.
15. Цивільне право. Конспект лекцій для студентів спеціальності 081 – «Право» денної та заочної форм навчання, Терещук Галина Андріївна. Луцьк: ЛНТУ, 2017. – 267 с.
16. Цивільне право України. Особлива частина: підручник / Мін-во освіти і науки України, Нац. авіаційний ун-т; за заг. ред. д.ю.н., проф. Р. Б. Шишки. К.: Ліра, 2015. – 1024 с.